

Grästorps kommun

Kulturplan 2025–2028

Dokumenttyp: Styrdokument

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Fastställd: 2025-02-24, § 11

Giltighetstid: 2028-12-31

Diarienummer: KS 2023/524

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidschef

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Vad är kultur?.....	3
3.	Kulturpolitik.....	3
4.	Kulturplanens utgångspunkter	3
4.1	Barnkonventionen.....	3
4.2	Nationella kulturpolitiska mål.....	4
4.3	Västra Götalandsregionens kulturstrategi 2024–2027.....	4
4.4	Kommunalförbundet Skaraborgs kulturstrategi	5
4.5	Inriktningsdokument 2024–2027 Grästorps kommun.....	5
5.	Kulturen i Grästorp	6
5.1	Kultur för unga	6
5.2	Kulturskolan.....	6
5.3	Ungdomsverksamheten 0514	6
5.4	Kultur i skolan	6
5.5	Kultur för vuxna.....	6
5.6	Seniorcenter och äldreomsorgen.....	7
5.6	Föreningsliv.....	7
5.7	Bibliotek.....	7
5.8	Traditioner.....	7
5.9	Kultur och besöksnäring	7
5.10	Gestaltad livsmiljö	7
6.	Prioriterade utvecklingsområden	8
	Prioriterade utvecklingsområden är:	8

1. Inledning

Kulturplanen för Grästorps kommun är en del av det större strategiska arbetet med att utveckla Grästorp till en attraktiv kommun för generationer av människor att bo, leva och verka i. Konsten och kulturen vidgar vårt synsätt och våra reflektioner på samhället. Den ger oss ingångar och förutsättningar att hantera utmaningar tillsammans. Ett rikt och varierat kulturliv är en viktig faktor för samhällsutvecklingen, och dessutom en grundval för demokrati och yttrandefrihet.

Med ett brett och undersökande kulturutbud vill vi ge förutsättningar för det kreativa och innovativa engagemang som kännetecknar Grästorp. En uppväxt- och levnadsmiljö som utvecklar kreativa tankesätt, nya perspektiv, värdegrund och identitet ger generationer av medborgare som bidrar till utvecklingen av vårt samhälle, både ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Kulturplanen för Grästorps kommun knyter an till vår vision: vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig.

2. Vad är kultur?

Ordet kultur betyder odling, och är i grunden ett väldigt vitt begrepp. Kulturens syfte är inte huvudsakligen att vara instrumentell, den är inte ett verktyg för andra områdens måluppfyllnad. Kulturen har ett egenvärde och är angelägen i sig, både som en skapad upplevelse att ta del av, eller som en egen utövad aktivitet eller uttrycksform.

Kulturens uttryck är en del av att vara människa, och förutsättningar för att vara människa är en viktig del av samhällsbygget.

3. Kulturpolitik

Kulturpolitik handlar om den roll statliga, regionala och lokala organ har för att fördela medel samt formulera mål och prioriteringar för kulturområdet. Kulturpolitiken sätter på så sätt ramarna för hur offentliga medel används, men ska i övrigt inte vara involverad i beslut som rör det konstnärliga innehållet eller uttrycket. Detta förhållningssätt brukar benämnas som principen om en armlängds avstånd, och är en förutsättning för det nationella kulturpolitiska målet att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Politiska beslut ska skapa förutsättningar för ett fritt och blomstrande kulturliv.

4. Kulturplanens utgångspunkter

Det finns på olika nivåer antagna kulturpolitiska mål som kulturplanen för Grästorps kommun förhåller sig till.

4.1 Barnkonventionen

Enligt barnkonventionen har barn och unga rätt att till fullo delta i konst- och kulturlivet. Det innebär att barn och unga ska ha möjlighet att ta del av olika delar av kulturlivet, och att barn och unga ska vara delaktiga i kulturlivet och ha möjlighet att påverka kulturområdets utformning.

4.2 Nationella kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

4.3 Västra Götalandsregionens kulturstrategi 2024–2027

Strategin vilar på de nationella målen och pekar ut fem utvecklingsområden.

Vidgat deltagande:

- Främja och stärka det ideella kulturlivet
- Stärka barn och ungas rätt till konst och kultur
- Stärka arbetet för yttrandefrihet och demokrati
- Öka geografisk spridning av konst och kultur
- Motverka hinder för jämlikt deltagande i kulturlivet
- Stärka nationella minoriteters egenmakt och tolkningsföreträde
- Stärka dialog och samverkan med det civila samhället

Konstnärligt skapande:

- Skapa förutsättningarna för skapande och konstnärlig frihet
- Bidra till kompetensutveckling och återväxt i kultursektorn
- Främja och utveckla platser för kultur och konstnärlig verksamhet

Samverkan och synergi:

- Främja samverkan och gemensam resursanvändning
- Stärka samverkan över politikområden
- Utveckla former för flernivåsamverkan

Digitalisering

- Skapa förutsättningar för att höja den digitala kompetensen
- Främja utveckling av digitala kulturupplevelser

Internationalisering

- Stärka kulturutövares möjlighet till interkulturellt och internationellt samarbete
- Fördjupa internationella samarbeten med nätverk och organisationer

4.4 Kommunalförbundet Skaraborgs kulturstrategi

Strategin pekar ut insatsområden för Skaraborgs gemensamma utveckling.

I Skaraborg profilerar vi oss genom att tillsammans:

- öka tillgängligheten till nya infrastrukturer inom kulturen i Skaraborg samt främja utveckling av de strukturer som redan finns
- främja de kulturella och kreativa näringarna samt besöksnäringen genom nätverksstärkande insatser
- utveckla nationella och internationella samarbeten som gör att Skaraborgs invånare och besökare kan ta del av ett större kulturutbud

I Skaraborg skapar vi attraktiva livsmiljöer genom att tillsammans:

- ge goda förutsättningar för platsutveckling och upplevelser genom att främja sådana initiativ
- främja kompetensutvecklingsinsatser och utveckla arbetssätt för tvärsektoriellt arbete mellan samhällsplanering, kultur & fritid och andra relevanta sektorer i kommunerna
- ta tillvara och använda kompetens från kulturella och kreativa näringar för att åstadkomma attraktiva livsmiljöer

I Skaraborg ökar vi människors trivsel och utveckling genom att tillsammans:

- främja och öka det kulturella deltagandet genom att utveckla en kontinuerlig dialog med civilsamhället
- främja initiativ som ökar barns och ungas delaktighet och inkludering i samhället i hela Skaraborg
- främja en jämlik tillgång till sociala nätverk och mötesplatser

Allt som ryms inom dessa strategier kan inte fångas upp och arbetas med i en liten kommun som Grästorps, men vissa områden bör värnas och utvecklas i skapandet av framtidens Grästorps.

4.5 Inriktningsdokument 2024–2027 Grästorps kommun

I Grästorps kommuns inriktningsdokument presenteras kommunens vision: Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändringar och vi välkomnar dig. Visionen manifesteras genom att vara en välkomnande kommun för alla vi möter, där samverkan, värdskap och helhet genomsyrar allt vi gör. Dokumentet lyfter även fram de fokusområden som ska utvecklas för att göra Grästorps till en hållbar och konkurrenskraftig kommun. Under fokusområdet Bo och leva betonas målet: Vi utvecklar välkomnande miljöer för gemenskap och sammanhang, vilket även väl harmoniserar med målsättningarna i kulturplanen.

5. Kulturen i Grästorp

Nedan följer en nulägesbeskrivning av kulturens olika arenor och verksamhetsområden i Grästorps kommun.

5.1 Kultur för unga

Kultur spelar en viktig roll för barn och unga, som genom olika kulturuttryck får möjlighet att utforska sin identitet och uttrycka sig på kreativa sätt. Att delta i kulturaktiviteter som konst, musik, teater och litteratur utvecklar både fantasi och förståelse för olika perspektiv, vilket främjar en öppen och inkluderande världsbild.

Grästorp har ett levande idrotts- och föreningsliv som bidrar till en stark gemenskap och lokal identitet. Förutom idrotten satsar kommunen även på att uppmuntra unga med intresse för kultur, vilket stärker deras engagemang och möjligheter att utvecklas inom sitt intresseområde. Genom att erbjuda stöd och resurser vill kommunen säkerställa att unga får uppleva och utöva kultur i en inspirerande och inkluderande miljö.

5.2 Kulturskolan

Kulturskolan erbjuder en inspirerande miljö där barn och unga kan delta i musik, skapa gemenskap i orkestrar och band, delta i läger och framföra konserter. Kulturskolan bidrar till att ge barn och unga en värdefull fritid fylld av gemenskap och kreativ utveckling. För de som vill ta sitt musikintresse vidare finns även möjlighet att satsa på en framtid inom musik och kultur.

5.3 Ungdomsverksamheten 0514

Ungdomsverksamheten 0514 är en viktig mötesplats där ungas egna initiativ och intressen står i fokus. Här kan de prova olika konstnärliga uttryck, som att spela instrument, skapa musik i studion och delta i kreativa projekt. Tillsammans med kulturskolan har ungdomsverksamheten i Grästorp ett inspirerande samarbete som skapar en bred och inkluderande miljö för unga. Genom gemensamma aktiviteter inom musik, bildskapande och teater får ungdomarna möjlighet att utforska sina kreativa intressen och se sina idéer växa, vilket stärker gemenskapen och engagemanget i kommunen.

5.4 Kultur i skolan

Skolan är en viktig plattform för att alla barn och unga ska få uppleva kultur. Genom det statliga stödet "Skapande skola" samt regionens subventioner för scenkonst kan Grästorp erbjuda professionella scenkonstföreställningar och skolbio. Målet är att varje barn från fem år får uppleva minst en scenkonstföreställning och en skolbiofilm per år. Skolans kulturutbud ger barn och unga värdefulla perspektiv och inspirerar till kreativa och reflekterande tankesätt.

5.5 Kultur för vuxna

Grästorp strävar efter att erbjuda ett rikt och varierat kulturutbud som engagerar invånare i alla åldrar. Kulturutbudet bidrar till kommunens attraktivitet och lockar både inflyttare och besökare, samtidigt som det ger invånarna inspiration och möjlighet till personlig utveckling. Kulturkvällar i Kulturhuset och evenemang i Konserthuset är exempel på kommunens offentliga kulturutbud.

Kommunens kulturpolitik skapar förutsättningar för både kulturell bredd och för eget kulturutövande. Föreningar och ideella initiativ inom kulturområdet är också centrala för att Grästorps kulturutbud ska vara engagerande och inkluderande.

5.5.1 Seniorcenter och äldreomsorgen

Äldreomsorgen och Seniorcenter erbjuder vissa kulturinslag i verksamheten vilket berikar vardagen för kommunens äldre invånare. Seniorcenters besökare är även flitiga deltagare av Kulturhusets kulturkvällar och andra kulturevenemang.

5.6 Föreningsliv

Föreningslivet i Grästorp är en viktig del av kommunens kultur och engagemang. Kulturföreningarna bidrar till ett mångsidigt utbud av arrangemang som alla invånare kan ta del av. Genom att stötta ideellt engagemang får kommunen inte bara ett rikare kulturutbud utan också ökad lokal förankring och engagemang.

5.7 Bibliotek

Biblioteket i Grästorp är en demokratisk mötesplats och en kulturell resurs för alla. Här erbjuds tillgång till litteratur, information och skapande aktiviteter. Biblioteket samverkar med kommunens kulturenhet för att arrangera författarbesök, musikarrangemang, högläsning och skapande aktiviteter för alla åldrar, och ansvarar även för skolbio och kulturupplevelser för kommunens barn och unga.

5.8 Traditioner

Gemensamma högtidsfiranden som kulturskolans vårkonsert, julkonsert, luciafirande och nationaldagsfirande bidrar till en stark lokal identitet och skapar glädje och stolthet bland invånarna. Målet är att utveckla dessa traditioner och göra dem till något invånarna ser fram emot varje år.

5.9 Kultur och besöksnäring

Ett rikt kulturutbud ökar Grästorps attraktionskraft som besöksmål. Kommunen kan stoltsera med ett varierat och brett kulturutbud som tilltalar många. Konserthuset har stor potential att locka både lokala och långväga besökare, vilket bidrar till att positionera Grästorp som en framstående kulturkommun.

5.10 Gestaltad livsmiljö

Offentlig konst bidrar till en levande och trivsamt miljö för Grästorps invånare. Genom att inkludera konstnärliga inslag i det offentliga rummet skapas en atmosfär av kreativitet och reflektion. Offentlig konst blir ett uttryck för vår gemensamma identitet och gör Grästorp till en ännu mer attraktiv och inspirerande plats att bo och verka i.

6. Prioriterade utvecklingsområden

Grästorps kommun arbetar för att skapa en inspirerande kulturmiljö där invånare i alla åldrar kan delta, utvecklas och upptäcka nya perspektiv. Med ett varierat kulturutbud vill vi främja kreativitet, gemenskap och livslångt lärande. Kulturplanen bygger på lokala, nationella och regionala mål, med fokus på hög kvalitet, god geografisk spridning, samt stöd till föreningsliv, ungdomar och tillgänglighet för alla.

Prioriterade utvecklingsområden är:

Ett brett och varierat kulturutbud

- Grästorp ska erbjuda ett brett, balanserat och varierat kulturutbud som knyter an till aktuella måldokument, där kvalitet, bildning och konstnärlig förnyelse ligger till grund för det som erbjuds.
- Kommunen ska medverka till att kulturupplevelser och eget utövande blir tillgängligt för alla.

Förutsättningar för eget kulturutövande

- Skapa ökade förutsättningar för eget kulturutövande inom alla åldersgrupper.
- Verka för att kulturskolan är tillgänglig för alla barn och unga, med ett varierat och engagerande kursutbud.

Samverkan och stöd till föreningar

- Stötta och samverka med kulturföreningar som arrangerar evenemang för allmänheten.

Geografisk spridning av kulturaktiviteter

- Säkerställa att kulturaktiviteter planeras med hänsyn till geografisk spridning för att nå fler delar av kommunen.

Kultur för barn och unga

- Upprätthåll satsningen på scenkonst i skolan så att alla barn från 5 år får uppleva minst en professionell scenkonstföreställning och en skolbiofilm per år.
- Uppmuntra och öka ungdomars delaktighet i kulturlivet samt deras egna initiativ till kulturutövande.
- Lyfta fram ungdomars prestationer inom kultur för att uppmuntra fortsatt engagemang och utveckling.

Gestaltad livsmiljö

- Integrera estetiska och kulturella värden i arbetet med gestaltning av livsmiljöer inom den bebyggda miljön i kommunens planering.

Profilering och marknadsföring

- Profilerar och marknadsför Grästorp som en kommun med ett rikt kulturutbud som ökar dess attraktionskraft.